

SOLIDARITY WITH HIS PEERS AND CHRISTIAN'S FIGHT AGAINST THE SINS, IN JOHN CHRYSOSTOM'S VIE

SOLIDARITE AVEC LES SIENS ET LA LUTTE DU CHRETIEN CONTRE LES PECHES DANS LA CONCEPTION DE JEAN CHRYSOSTOME

SOLIDARITATEA CU SEMENII ȘI LUPTA CREȘTINULUI CU PĂCATELE, ÎN CONCEPȚIA SFÂNTULUI IOAN GURĂ DE AUR

Teodor VID

Arhiepiscopia Ortodoxă Arad

Abstract

Saint John Chrysostom was the greatest speaker of the 4th century and we might say of all times. The art of his speech unveils elegantly like the folds of a festive robe, and the richness, the diversity and the brightness of the colors and, also, the outstanding gift of depicting the morals of his time are an unparalleled pattern until our days.

Résumé

Saint Jean Chrysostome a été le plus grand orateur du IVème siècle et on peut dire de tous les temps. L'art de son discours se révèle avec élégance comme les plis d'une robe de fête et la richesse, la variété et la brillance des couleurs, mais aussi le talent exceptionnel de peindre les mœurs de son temps constituent, jusque même dans nos jours, un modèle inégalable.

Rezumat

Sfântul Ioan Gură de Aur a fost cel mai mare orator al secolului al IV-lea și putem spune al tuturor timpurilor. Arta cuvântării lui se desfășoară elegant ca faldurile unui veșmânt de sărbătoare, iar bogăția, varietatea și strălucirea culorilor, dar și talentul excepțional cu care ne zugrăvește moravurile epocii sale, constituie până azi, un model inegalabil.

Cuvinte cheie: *Sfântul Ioan Gură de Aur, pedagog pentru suflet și trup.*

Keywords: *Saint John Chrysostom, teacher for body and soul*

Mots clés : *Saint Jean Chrysostome, pédagogue de corps et de l'âme*

1. Solidaritatea cu semenii

Sfântul Ioan Gură de Aur le reamintește continuu ascultătorilor săi că Dumnezeu ne-a rânduit pe noi oamenii să fim în strânse legături unii cu alții, prin trebuințele noastre și să căutăm „dragostea și prietenia aproapelui”. În toate zilele, ne găsim în nevoi unii față de alții: ostașul are nevoie de meșteșugar, acesta de negustor, care la rândul lui depinde de agricultor, bogatul de sărac și invers. Cel care pare să fie cel mai independent de alții, nu poate. Nici bogatul nu este. Și el depinde chiar mai mult de altul. Ba din contră, observă: „Dacă voiești cu orice preț să nu ai nevoie de nimeni, cere și dorește-ți sărăcia”.¹ Solidaritatea cu semenii se vede mai ales atunci când trecem

¹ Sfântul Ioan Gură de Aur, „Omilia 16”, P.G. 61, col. 516, apud Constantin I. Băjău, „Desăvârșirea creștină prin lucrarea virtuților după Omiliile Sfântului Ioan Gură de Aur la Epistola a II către Corinteni”, în *Teologia*, anul X (2006), nr. 1, p.28.

prin momentele de grea încercare. Și atunci mai ales, cei bogați sunt chemați să își exercite rolul lor, pentru care sunt îndemnați să se apropie de cei săraci cu milă², să-i primească cu toată bunăvoința, pentru a fi vrednici de bunăvoință din partea lui Dumnezeu.

În scrierile sale, Sfântul Ioan Gură de Aur, arată că milostenia face pe om să disprețuiască banii. Ea îl pregătește să slăvească pe Dumnezeu, îi dă mai multă dragoste pentru semenii, îl face mărinimos, îl unge cu untdelemnul Duhului. Îi „deschide până și porțile cerului”, ca o jertfă de laudă bine primită. Ea devine un motiv de îndemnuri, de povețe: „Când vezi un sărac credincios, închipuie-ți că ai văzut un jertfelnic... nu numai să nu-l batjocorești, ci încă să te sfiești de dânsul... apără-l, că numai așa vei putea și tu să ai milostiv pe Dumnezeu și te vei învrednici de bunurile făgăduite”³.

În chipul săracului care imploră darul nostru, trebuie să vedem mereu pe Hristos. Nimic nu poate aprinde atât de mult focul Duhului precum untdelemnul (milosteniei), vărsat cu îmbelșugare”⁴. Nu exagerăm când spunem despre Sfântul Ioan Gură de Aur că vorbește mai frumos decât mulți alți părinți ai creștinismului despre datoria și mărinimia slujirii prin jertfa milosteniei și prin care devenim împreună-lucrători cu Hristos ai mântuirii noastre. Cât despre actualitatea mesajului său, milostenia rămâne o permanență vie în viața Bisericii.

Măsura milosteniei ține de posibilitățile celui care face milostenie, de puterea averii lui. Când milostenia este săvârșită din dorința de slavă deșartă, își pierde din valoarea ei, ca o insultă la adresa semenilor, virtutea devenind păcat. Milostenie nu înseamnă doar a da bani, ci a ajuta pe cel sărac.

2. Lupta cu păcatele

Lupta cu păcatele este o luptă de zi cu zi a creștinilor. Viața pământească este ca o furtună, care aduce cu ea gheena, iar sufletul „tremură” în această furtună a păcatelor. Așa „după cum gerul îngheață trupul, tot așa și un cuget rău îngheață sufletul”⁵. Omul, legat de cele pământești, se aseamănă cu Cain, care se teme în orice clipă⁶.

Este criticată aspru patima iubirii de arginți, de care cei mai mulți se lasă cuprinși. Fiindcă sufletul omului este ca un ogor. Și dacă nu va fi semănat, va fi invadat de buruieni. Și dacă nu lucrează cele bune, el se dedă la fapte rele. De aceea, avem datoria să îmbrățișăm ocupații bune: cititul, îngrijirea celor ce au nevoie de ajutorul nostru, rugăciunea, cercetarea bolnavilor, relaționarea cu semenii precum și altele asemănătoare, prin care se pot vindeca rănilor sufletelor, oricare ar fi ele.

O altă cale care contribuie la progresul religios-moral al creștinilor este ca ei să se teamă de păcat și să fugă de el, să placă lui Dumnezeu, străduindu-se în final să dobândească împărăția cerurilor. În acest sens, poate fi dat un exemplu creștinul care suferă cu îndelungă-răbdare, atunci când este batjocorit. Și în acesta bărbăție a sa, el trebuie să se bucure, pătimind pentru Hristos și gândindu-se la „dulcețata premiilor”. Nimic nu poate aduce omului o bucurie mai mare decât conștiința sa curată.⁷ Ca exemplu pentru cele expuse stă cazul Sfântului Apostol Pavel care, deși strâmtorat în fiecare zi, se bucura și era vesel. Iar sărăcia nu este motiv de nefericire, de a ne plânge, ci micimea sufletului și viețuirea în păcat: „Nu plânge sărăcia, ci pe tine care te găsești așa... și te îndreaptă”, îndeamnă Sfântul Ioan Gură de Aur. Să căutăm înțelepciunea și virtutea, căci fără ele chiar și averile rămân nefolositoare. Să credem cele spuse în pilda bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr și să ne îngrijim de viața noastră.

---

² Sfântul Ioan Gură de Aur vede în milostenie oferirea celor pe care le avem de prisos. Nu ne oprește de la hrana zilnică, ci ne sfătuiește ca prisosul de bucate să îl oferim celor lipsiți. Hainele nu trebuie să devină podoabe pentru noi, în timp ce alții au trupurile înghețate, iar prisosul îl înțelege ca „tot ceea ce e mai mult decât trebuința”, fiindcă omul poate trăi plăcut și sănătos, fără excese, folosind strictul necesar, iar semenilor să le ofere ceea ce le prinosese.

³ *Ibidem*, p. 28.

⁴ *Ibidem* p. 29.

⁵ *Ibidem*, p. 29

⁶ *Ibidem*, p. 29

⁷ Pr. Ioan Alexandru Mizgan, „Sfântul Ioan Gură de Aur Arhiepiscopul Constantinopolului”, Editura Lumina, Oradea, 2002, p. 43.

Omiliile hrisostomice se opresc îndeosebi asupra păcatului invidiei, a pizmei, acest mare rău, prin care omul ajunge să disprețuiască propria sa mântuire. Invidia l-a pierdut pe Cain și mai înainte din cauza acestui păcat a căzut chiar diavolul. Invidia este numită „creatura diavolului”.⁸ Ea macină pe om din interior, din suflet. Singurul lucru care îl bucură pe omul invidios este nereușita celui pe care îl invidiază și chiar dacă ar trăi izolat de lume, nu s-ar liniști. Cel care crede că dărâamă pe aproapele, de fapt se dărâamă pe sine.

Lupta creștinului cu păcatele este de fapt lupta sa cu moartea sufletească, pe care ele o aduc. Fiindcă „sufletul, când nu are în sine nimic sănătos, chiar de s-ar părea că trăiește, totuși e mort”.⁹ Și fără frica de Dumnezeu, sufletul se lasă cuprins de tot felul de patimi.

3. Folosul încercărilor și al ispitelor în viața creștinilor.

Pentru a arăta că momentele cele mai grele din viața unui creștin pot deveni prilejuri pentru dobândirea mântuirii, Sfântul Ioan Gură de Aur pleacă de la exemple scripturistice dând exemplu poporul evreu, care în clipe de necaz, el ruga cu stăruință pe Dumnezeu, iar când trăia bine, se îndepărta de Acesta. Și ninivitenii sunt un exemplu elocvent. Din necazuri, fiecare creștin poate dobândi folos, pe când atunci când se bucură de pace, adeseori cade în rele. „După cum focul curăță aurul, tot așa și necazurile curăță sufletul de murdăria păcatelor, făcându-l curat, strălucit și vesel”, ducându-l mai aproape de împărăția cerurilor. Pătimind cele rele din partea semenilor noștri cu bărbăție, dobândim, cu voia lui Dumnezeu, mult folos, căci Acesta socotește totul nu după ideea de dreptate, ci după iubirea Sa de oameni.

Pilda Sfântului Apostol Pavel este adeseori pusă în față. Acesta a săvârșit minuni încă și când era în temniță, ori era naufragiat¹⁰, urmată și de alte exemple din Sfânta Scriptură.

Concluzii

Între sfaturile Marelui Ierarh, întâlnim și o învățătură echilibrată despre atitudinea pe care să o avem în ceea ce privește părerea oamenilor față de noi. Să nu ținem cont de lauda lor căci nu vom avea nici un folos, dacă Dumnezeu nu ne va lăuda. Și nici disprețul semenilor nu ne afectează, dacă Dumnezeu nu ne disprețuiește. Deasemenea, ne învață să îndepărtăm de la noi micimea sufletească și să nu mai căutăm spre cele pământești, „în timp ce Dumnezeu ne ridică până la cer”¹¹.

Bibliografie

Biblia – ediția Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, București 2013.

Sfântul Ioan Gură de Aur „Omiliile despre pocăință”, traducere pr. D. Fecioru, București 1998.

Sfântul Ioan Gură de Aur, „*Omilia 16*”, P.G. 61, col. 516, apud Constantin I. Băjău, „*Desăvârșirea creștină prin lucrarea virtuților după Omiliile Sfântului Ioan Gură de Aur la Epistola a II către Corinteni*”, în *Teologia*, anul X (2006), nr. 1, p.28.

Sfântul Ioan Gură de Aur, „*Omilia la parabola despre săracul Lazăr și bogatul nemilostiv*”, traducere A. Tănăsescu Vlas, Editura Sofia, București, 2002.

Pr. Ioan Alexandru Mizgan, „*Sfântul Ioan Gură de Aur Arhiepiscopul Constantinopolului*”, Editura Lumina, Oradea, 2002.

⁸ *Ibidem*, p. 56.

⁹ Sfântul Ioan Gură de Aur, „*Omilia 16*”, P. G. 61, col. 516, apud Constantin I. Băjău, *art. cit.*, p. 30.

¹⁰ Căci „în ispite străluceau dreptii”. Vechiul Testament oferă și el exemple de urmat: cei trei tineri, Daniil, Moise, ori Iosif. Căci „unde este supărarea, acolo este și mângâierea; unde este mângâierea, acolo este și harul”.

¹¹ Avem datoria să nu abuzăm de îndelunga-răbdare a lui Dumnezeu. Această răbdare este o realitate, pe care cu toții o trăim. Sfânta Scriptură o arată adesea și ne pune în față mai ales roadele ei. Căci, „dacă imediat ar fi fost pedepsit pentru păcate, cum s-ar fi mântuit Pavel?”. În înțelepciunea Sa, Dumnezeu voiește să ne miște, să ne deștepte, îndemnându-ne la pocăință

